

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА

ПРЕПИС

ПРОТОКОЛ

от Първо заседание на Комисията за енергиен преход (КЕП)

от 14 юли 2022, четвъртък, от 15.00 до 17.00 часа в зала 4 на Министерски съвет.

Заседанието протече по следния дневен ред:

1. Кратък отчет на процеса по утвърждаване на редовни членове и зам.-председател на Комисията за енергиен преход (КЕП), представяне на предстоящия работния процес на Комисията в рамките на двуседмичните присъствени заседания в предстоящия период.
2. Представяне на текущите сценарии за енергиен преход и декарбонизация, изготвени през последната година от представителите на заинтересованите страни.
3. Обсъждане на формата на заданието за доклада, който КЕП ще разработи на база изготвените сценарии и модели, и който КСЕЗС ще трябва да одобри на свое заседание на 16.09.2022 г.
4. Разни

Заседанието започна в 15 ч. и се проведе в зала 4 на Министерски съвет. На него присъстваха 30 човека, а в онлайн в платформата WebEx участваха 44 човека.

По точка 1 от дневния ред:

Със заповед № Р-128 от 5.07.2022, на основание чл.8, ал.5 от Правилника за организацията и дейността на КСЕЗС и съгласно Правилата за избор (Приложение 1) беше създадена комисия за подбор на редовните членове и на зам.-председател на КЕП. Председателят на КЕП, г-н Георги Стефанов, представи протеклата процедура по избиране на редовните членове и на зам.-председател на КЕП. Той разясни, че към момента са постъпили над 70 предложения от юридически лица и продължават да идват. Посочи предизвикателство за Комисията за подбор да постигне балансираност и да включи представители от всички спектри и заинтересовани страни.

На своето заседание от 11.07.2022 комисията определи състава, а за заместник-председател на КЕП посочи Мария Трифонова - представител на Софийски университет "Св. Климент Охридски". Тази кандидатура беше одобрена с консенсус, тъй като гл. ас. д-р Трифонова притежава професионалния профил, който ще подпомогне процеса на подготовка на доклада на КЕП, поставен като основна цел за следващото тримесечие. Редица представители на заинтересованите страни също познават нейния принос по темите, които са във фокуса на КЕП.

Протоколът от избора на комисията е изпратен до всички и качен на Портала на консултативните съвети към МС.

По точка 2 от дневния ред:

Бяха представени сценарии за енергиен преход и декарбонизация от следните организации и заинтересовани страни:

- **Център за изследване на демокрацията (ЦИД).** Г-н Мартин Владимиров приветства създаването на КЕП като крачка напред поради това, че бъдещата декарбонизация на сектор енергетика трябва да стъпи върху данни и анализи, за да се постигне консенсус по темите как да се развива енергетиката и да се следва крачка по крачка приетата посока. Анализите в България, правени през последната година, на практика вече са остарели, тъй като не отразяват последните развития, свързани с емисиите, войната в Украйна и други промени. Използваният инструмент от страна на ЦИД е базиран на Европейски Енергиен Калкулатор, който представлява разглежда различни сценарии, наблюдава на различните модели и това как те ще се отразят на определен индикатор. Лесен е за използване и позволява разиграване на различни политики и тяхното проследяване. ЦИД представи 2 подхода: Политически сценарии и амбициозен сценарии за дългосрочна декарбонизация на България. И двата сценария са с хоризонт до 2050 г. Водещото е как да се намалят емисиите в сектор енергетика. При политическия сценарии не могат да се постигнат целите. Водеща роля до 2030 г. ще има електрификацията, посредством инсталиране на възобновяеми източници и намаляване използването на въглища. Ключова роля има ядрената електроенергия. Очаква се инсталиране на още един реактор в бъдеще време. При амбициозния сценарий ще се върви към по-мощно инсталиране на ВЕИ мощности. Има огромен интерес към тези инвестиции. Ще се работи за намаляване на емисиите във всички сектори.
- **Американска търговска камара в България (AmCham).** Г-н Красимир Ненов представи доклад в 2 части - за моделиране на допускания, съгласувани със заинтересованите страни, собствен модел. Резултатът от моделирането – производствени мощности до 2050 и очакване на развитието на технологиите. Резултат бурно развитие на ВЕИ мощности. В средата на следващото десетилетие се очаква развитие на нови ядрени мощности, които да заместят съществуващите. Спира ролята на природния газ като преходен със затихващи функции. Набор от препоръки за политики за изработване на инвестиционна рамка за нови мощности и развитие на мрежата, като ядрени мощности, ВЕИ мощности и др. Да се развият механизми за подкрепа на преходни такива. Полезно би било моделирането от първата част да се актуализира особено по отношение на природния газ.
- **Българска ветроенергийна асоциация (БГВЕА).** Г-жа Миглена Стоилова и г-жа Марияна Янева представиха анализ за инвестиции във ВЕИ проекти. Поради липсата на стратегия за инвестиции във ВЕИ е разработен модел къде в страната да се инвестира, на база на анализ на модели от Македония, Сърбия, Румъния, Гърция и Турция. Представен беше анализ на много фактори и резултати, касаещи цени на електроенергията, въглероден интензитет на икономиката, износ на електроенергия. Представени бяха инсталираните мощности в България. Разработени са и бяха представени три сценария – на основата на настоящата енергийна стратегия, на плана за възстановяване или т.нар. „газов сценарий“ и на оптимална стратегия. Предложеният модел е най-общо за привличане на инвестиции и създаване на работни места. Направи се заключение, че слънцето и вятърът са източници на енергия на най-ниска цена и бъдещето е на ВЕИ енергията.

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ). Г-н Румен Радев представи някои трудности в тяхната работа, свързани със съпоставимостта на данните и използваната терминология. Един от сценариите показва, че първите, които ще отпаднат, са газовите електроцентрали. Направиха се разяснения за работата през годините и кои промени са реални според техния сценарий. Накрая заключи, че колкото по енергоефективни ставаме като индустриални консуматори, толкова повече електроенергия консумираме т.е. ставаме по-конкурентноспособни.

- **Съвместен енергиен модел на Софийски университет “Св. Климент Охридски” и Технически Университет.** Г-жа Трифонова представи наскоро стартирал проект от 2020 година, фокусиран върху научна методология и математически модели за планиране и моделиране на националната енергетика. Различни сценарии за развитие на енергетиката, като се взимат и тенденциите за развитие на други икономически сектори и макроикономическата прогноза за развитие. Проектът е в процес на изпълнение, но беше проявен интерес за допълнителна информация по него. Пое се ангажимент проектният координатор да представи на следващото заседание различните сценарии и информация за проекта.
- **Институт за енергия от възобновяеми източници (ИЕВИ).** Г-н Красимир Кръстев представи 3 сценария до 2050 г. – песимистичен, алтернативен и оптимистичен. Представи таблици, цифри, разбивки, прогнозен електроенергиен баланс, теоретичен и технически потенциал на ВЕИ в България. Алтернативният енергиен сценарий 2020-2030 беше показано брутното производство на електрическа енергия по години до 2030 г. Показани бяха и необходимите инвестиции във ВЕИ в размер на 15 900 млрд. евро, които биха се изплатили в рамките на 3-7 години. Като резултатите са свързани с премахване на консумацията на природен газ в Топлофикациите, химическите заводи, леката промишленост и домакинствата. Електрификацията ще намали и консумацията на петрол с 20-22 %, няма да има нужда да се ползва природен/шистов газ в 2030 г. и др. Г-н Кръстев направи предложение да се отдели повече внимание на зеления водород.

В дискусия се по т. 2 от дневния ред включиха: г-н Тонев, г-н Иванов, Г-н Дяков, г-н Цанчев, г-жа Димитрова, г-н Найденов и др.

Представените мнения се отнасят до:

- обхвата и допусканията на разработките са различни и за това МЕ, ЕСО да направи преглед на тези сценарии на базата на техните компетенции и да направят едно обобщение на тези сценарии, да има по-задълбочен преглед, направен от експерти, да има един филтър, който да даде едно обективно мнение, да се стъпи на нещо ясно. Да останем технологично неутрални да провеждаме сценариите.
- технически неща по сценариите – по специално забележки по отношение на това, че не всички сценарии са декарбонизационни, някои са базират на пазарен анализ, благодарност е изказана към г-н Радев за емисионните фактори, които имат огромно значение. По отношение на предвиждането за повишаване на енергията от биомаса, това не е бързо емисионна енергия. Вижда се че по трите различни сценария е различно, а особено за последния сценарий - изглежда стряскащо от гледна точка натоварване на българските гори. Важно е, че поне 2 сценария предвиждат въглицата да бъдат значително субсидирани до 2030 г., което може да бъде добра основа.
- призовава се за всички сценарии да бъдат ползван инструменти, които да изведат информацията в единен, общ вид. Направиха се предложения за конкретен инструмент, който позволява те да бъдат разбъркани в едни микс и след това да бъдат обобщени и да могат да се ползват като основа за бъдещи коментари и мнения;
- постави се въпросът върху постигане на общо мнение по това върху какви технологии трябва да се постави енергийната сигурност;
- предложение за проект на съдържание и демаркация с другите финансови инструменти и Оперативни програми;
- да се изчисти терминологията;
- постави се въпрос доколко всички сценарии имат отношение към регионалните аспекти.

По точка 3 от дневния ред:

Г-н Стефанов представи рамката на Проекта на съдържание на доклад на КЕП.

Обясни какво трябва да съдържа доклада, техническите изисквания, съображения и препоръки от ЕК от годишния доклад за напредъка на България за 2022 г., които да бъдат взети предвид и какви препоръки са отправени към страната. *Приложение 2.*

До 8 септември 2022 г. се очаква да се подготви и приеме нашия продукт - докладът. Рамката представлява как трябва да изглежда докладът. Пътната карта е за цялата икономика, но ние ще разглеждаме нашия сегмент.

Има много срокове, които да се имат предвид и да се спазват за намаляване на емисиите на въглероден диоксид; за стимулиране на производството на електроенергия от възобновяеми източници; за либерализация на пазара на едро на електроенергия; определянето на предпочитани зони в Черно море; нови зарядни станции и др.

Обемът на доклада на КЕП трябва да е от 25 до 40 страници, съдържащ резюме на всеки един от двата сценария, давайки ясни оценки и препоръки за икономическите, енергийните, социалните и екологичните ползи и рискове от декарбонизацията на енергийния сектор, като основен фокус на пътната карта за климатична неутралност, отчитащи постепенното преустановяване на използването на въглища, възможно най-рано и възможно най-късно до 2038 г.

Представи се графикът, по който КЕП ще трябва да работи и първият драфт на доклада трябва да бъде подготвен до 11 август, което означава, че се очаква доста активна дейност от членовете. След първия драфт ще има отново 2 седмици за подготовка на втория.

Беше напомнено, че на предварителната среща се приеха срещи на 2 седмици.

**Определени са следните дати на следващите събрания на Комисията, както следва:
28.07.22 г.; 11.08.22 г.; 25.08.22 г.; 08.09.22 г. от 15:00 до 17:00ч. в МС.**

На 28 ми юли 2022 г. срещата ще бъде отново в МС, в злата на 4 ет. от 15 ч.

По точка 4 от дневния ред:

Нямаше допълнителни въпроси от страна на членове.

Онлайн запис от Заседание на Комисия за енергиен преход

Thursday, July 14, 2022

[Play recording](#) (2 hrs 6 mins)

Recording password: 47ZhSMam

Председател на КЕП,
Георги Стефанов: /П/

Протоколирал:
Даниела Николова, Секретариат: /П/